

Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
Tel. (372) 620 8100
e-post: info@justdigi.ee
www.justdigi.ee

Teie: 14.05.2025
Registreerimise number: 8-1/4266-1.

Meie 25.05.2025

Vastus teie pöördumisele

Reklaamiseaduse ja isikuandmete kaitse seaduse muutmise seaduse eelnõu (EL määruse rakendamine, poliitreklaami läbipaistvus)

Mõistame, et määrus on otsekohalduv EL-i õigusakt, kuid selle rakendamiseks on vaja täiendada riigisest õigust, sealhulgas sätestada menetlusi ja järelevalvet korraldavate asutuste pädevus ning karistused määrusest tulenevate kohustuste rikkumise eest.

Eelnõus esitatud muudatused on arusaadavad. Eelnõu eesmärk on siiski määruse rakendamine Eestis ja sellest tulenevale bürokraatiale ei ole oma poolt juurde lisatud mittevajalikke sätteid.

Määruses kehtestatud reeglid toovad kaasa üksjagu bürokraatiat ja nende nõuete täitmine jääb reklaami tellija ja avaldaja kanda. Eelnõu seletuskirjas ei pea küll käsitlema kõiki punkte, kuid võiks siiski ära märkida organisatsioon, kes poliitreklaami tellijat ja ka osutajat saab määrusega seotud küsimustes abistada. Kõikide rahalised võimalused ja võimekused ei ole ühesugused ja näiteks väiksemad organisatsioonid ning üksikkandidaadid ei pruugi määruses sätestatud nõuete täitmisega hakkama saada.

Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et poliitreklaami märgistamisnõuded toovad reklaami tellijale kaasa otsesed vastavuskulud, sest lisainfo edastamine reklaamis muudab reklaami pikemaks/mahukamaks ning reklaamihinna seega kallimaks. Ka reklaamiteenuse osutaja ja reklaami avaldaja lisakohustused tõstavad tellija jaoks teenuse lõpphinda.

Eelnõu seletuskirjas juhitakse tähelepanu, et reklaamihinna kallinemise tagajärjel võib tekkida oht, et poliitreklaam muutub rahaliselt kättesaamatumaks väiksematele poliitikas osalejatele ja üksikkandidaatidele. Proportsionaalselt enam puudutavad määruse nõuded kohalikel valimistel kandideerijaid, kuna seal on valimiskampaaniad rohkem individipõhised ja tihti kandideeritakse valimisliitude nimekirjas.

Määrusega ei muudeta käesoleva määrusega poliitkampaaniate korraldamist ja rahastamist reguleerivaid norme. Kuid arvestades Eesti riigis erakondade jaoks kehtivaid rahastamise põhimõtteid ja valimiste korraldust, muutub olukord määruses sisalduvate nõuete tõttu väiksemate organisatsioonide jaoks veelgi ebavõrdsemaks.

Vabaerakond Aru Pähe on seisukohal, et poliitilist konkurentsi peab avama ja tagama suurema võrdsuse valimistel. Järelikult on aeg üle vaadata ka valimiste korraldust ja erakondade rahastamist puudutavad seadused.

Vabaerakond Aru Pähe esimees
Märt Meesak
Mob: +372 56 616 199
E-post: mart.meesak@vabaerakond.ee
www.vabaerakond.ee